

Protokoll vid styrelsemöte 2020-10-15 via skype/telefon

A. Administrativt

28. Mötets öppnande

Mötet öppnades av ordförande Anna Olofsson som hälsade alla välkomna. Med anledning av corona-viruset behövde mötet hållas som Skype-möte. Några deltagare följde mötet via telefon. Mötespresentation fanns tillgänglig på hemsidan till alla som anmält sig till mötet för att underlätta att följa mötet.

Beslut: *Mötet var behörigt utlyst och styrelsen konstaterades vara beslutför (se deltagarförteckning).*

29. Förslag till dagordning

Förslag till dagordning har skickats ut i samband med kallelsen. Nytt är att det finns med ett avsnitt E i dagordningen, dvs punkter under bevakning där inget nytt har skett.

Beslut: *Dagordningen fastställdes.*

30. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Joakim Hörsing, Region Östergötland.

Beslut: *Mötet valde Joakim Hörsing till justeringsperson.*

31. Protokoll mm

Ordförande frågade styrelsen om några oklarheter som inte kommer upp dagens dagordning förelåg utifrån på de justerade protokollen. Inga oklarheter förelåg.

- Stämman:
- [200617](#): Justerat och klart, på hemsida
- Styrelse:
- [200318](#): Justerat och klart, på hemsida
- Verksamhetsutskottet (VU):
- 200917: på gång
- [200623](#): Justerat och klart, på hemsida
- [200424](#): Justerat och klart, på hemsida
- [200220](#): Justerat och klart, på hemsida
- [191212](#): Justerat och klart, på hemsida

- Samförvaltning Fiske:
- 200924: på gång
- [200305](#): Justerat och klart, på hemsida

***Beslut:** Justerade protokoll kan läggas till handlingarna.*

32. Ekonomi

- Reviderad budget och lägesrapport 2020 med prognos
Friederike redovisade budget och utfall fram till mötesdatum. Alla medlemsavgifter har inkommit. Summa intäkter 2 556 425 kr. Satsar mycket på kommunikation i år och nästa år. På grund av Coronapandemin har tex vissa kostnader kopplat till möten, resor och konferenser inte förbrukats. Det bidrar delvis till ett överskott på 73 635 kr som kan föras över till 2021. Inga frågor rörande förbundets budget och prognos för 2020 uppkom.

***Beslut:** Styrelsen godkänner den ekonomiska lägesrapporten med prognos.*

33. Corona-policy

Covid19 fortsätter att påverka Vätternvårdsförbundets verksamhet. Förslag på Covid19-policy gällande förbundets möten (styrelse, VU, samförvaltningen och förbundsstämma) presenterades:

- Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer.
- Möten ska i första hand hållas digitalt fram till den 1 februari 2021.
- Vi erbjuder alltid digitalt deltagande på våra möten.
- Fysiska möte ska ske på ett sätt som minimerar risken för smittspridning. T.ex. säkerställa att avstånd mellan deltagarna kan hållas, erbjud handsprit, ha möten utomhus om möjligt.
- Ordföranden för respektive utskott avgör om ett fysiskt möte kan genomföras.

***Beslut:** Styrelsen godkänner:*

- *Förslagen Corona-policy.*
- *Turordning runt sjön är pausad och tas upp igen när fysiska möten återigen genomförs.*

34. Agenda 2021

Förslag till agenda 2021 presenterades. Med förbehåll för att dessa möten kan behöva genomföras digitalt:

- Stämman: 11 maj 2021 i Borghamn.
- Styrelsemöten:
 - 24 mars 2021 i Östergötlands län
 - 14 oktober 2021 i Örebro län
- Datum för VU och samförvaltningens möten bestäms inom utskotten.

***Beslut:** Styrelsen beslutar att:*

- *Agenda 2021 för stämman och styrelsemöten kan fastställas och spridas till medlemmar samt annonseras på hemsidan.*

35. Information från Samförvaltning

Malin informerar om följande:

- Möte genomfördes 24 september i Forsviks bruk
- Fastställde framtagna spelregler
- Hade en kort avstämning av Callunaprojektet – bland annat hur samförvaltningen kan bidra? Dels genom att ingå i referensgruppen och agera testpersoner för slutprodukt.
- Kort uppföljning av åtgärdsförslag i Förvaltningsplanen för fisk och fiske 2017-2022. Av de 55 framtagna åtgärder har 22 åtgärdsförslag uppdaterats.
- Samförvaltningen fokuserar nu och framöver mycket kring processen och få till en hantering av inkomna förslag
- Har nu gått in i projektet Samförvaltning Fiske Vättern del 2
- Framtida Leader Vättern – det är fortfarande många frågetecken kring Leader inom kommande programperioden för Europeiska Havs- och Fiskerifonden. Leader Vättern arbetar för att det ska bli så bra som möjligt.
- Preliminära resultat av sommarens provfisken presenterades. Det biologiska mångfaldsprovfisket genomfördes senast för 15 år sedan. Preliminära resultat visar bland annat att det finns relativt gott om gers i de grunda områdena (upp till 20 m djup). Gersen har minskat drastiskt i utsjöprovfiskenas fångster de senaste gångerna de genomförts. Fråga inkom om när man kan förvänta sig att slutgiltiga resultat kan rapporteras. Så snart utvärdering finns klart kommer det presenteras i olika kanaler och forum.

Styrelsen noterar informationen.

36. Verksamhetsutskottet

VU:s ansvar förtydligades, de leder löpande förbundets verksamhet. VU ger stöd och råd till kansliet, genomför styrelsens beslut samt förbereder styrelsemöten och förbundsstämma. VU avser att utöka antalet deltagare för att säkra upp verksamheten, minska arbetsbördan för enstaka medlemmar och öka kommunernas representation i utskottet. Det görs via Pelle Holmström (Miljösamverkan Östra Skaraborg) samt ytterligare kommunrepresentant och industrirepresentant. Dessa är inte klara ännu men på gång.

Styrelsen noterar informationen.

B. MILJÖÖVERVAKNING & PROJEKT

37. Revidering Miljöövervakningsprogram

Kansliet arbetar fortsatt med revidering av miljöövervakningsprogrammet. Nya moment som bör ingå (eller förstärkas) är miljögifter i fisk, miljögifter i ytvatten (förutom screeningar), samt främmande arter. Externa experter kommer anlitas för momentbeskrivningar där det är lämpligt, t.ex. makrofyter, fåglar, glacialrelikter. Tidsplanen är att påbörja det övergripande arbetet i höst (2020), momentbeskrivningar under höst/vinter (2020) och ha referensgruppsavstämningar under vinter 2021.

- Parallellt pågår översyn av miljögiftsprogrammet som ett utvecklingsprojekt inom Delprogram Stora Sjöar med utförare Naturhistoriska Museet.

- Budgeten är 75 000 plus 33 000 (miljögifter)
- 2 frågor ställs till styrelsen:
- Ska programtid löpa 6 år med möjlighet till förlängning? Styrelsen anser det är rimligt.
- Miljöövervakningsprogrammet förväntas vara klart till vårens styrelsemöte, förutom miljögiftsdelen. Hur hanterar vi godkännande av helprogrammet: ett extra styrelsemöte eller VU-beslut? Styrelsen anser att ett så viktigt dokument/program som Miljöövervakningsprogrammet anses vara bör styrelsen fatta beslut om.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- *Kansliet ska fortsätta med revidering av det samordnade miljöövervakningsprogrammet för Vättern.*
- *Programmet ska löpa 6 år, med möjlighet till förlängning i ytterligare 6 år.*
- *Programmet (förutom miljögifter) redovisas till styrelsen i mars 2021 och styrelsen fattar beslut.*
- *Ett digitalt beslut från Styrelsen rörande den sista delen (miljögifter) när det är möjligt.*
- *Miljögiftsprogrammet ska presenteras som information på stämman 2021.*

38. MÖV-relaterade projekt 2020

BESLUT

- PFAS i matfisk
EFSA (EU:s myndighet för livsmedelssäkerhet) har nyligen fastställt ett nytt riktvärde för tolerabelt veckointag av PFAS-4, en stor minskning jämförd med tidigare riskvärderingar. Fisk är överlag en stor källa för humanexponering. Tidigare analys av PFAS i fisk inom miljöövervakning och forskning har gjorts. Detta projekt avser att undersöka matfisk så man får mer kunskap om fisk och kräfta som vi faktiskt konsumerar. Det kan finnas skillnader mellan matfisk och övrig fisk insamlade inom MÖV.
Kostnad: kring 50Kkr; Finansiering: Länsstyrelsen, vattenrådsbidrag (2021).

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- *Projekt ska genomföras och fortsätta enligt förslag.*

INFORMATION

- Läkemedelsrester i vatten och fisk (utvecklingsprojekt 2019):
Vatten: Stora Sjö-gruppen avsätter en del av uppdraget från HaV till gemensamma projekt. Under 2019 är det undersökning av läkemedelsrester. I Vättern provtas utsjön 4 gånger, plus 3 tillflöden och Motala ström 2 gånger. Projektledning sker av Mälarens VVF och utförare är SLU. *Klart höst 2020.* Flera Vätternkommuner ingår och analyserar råvatten och/eller avloppsvatten.
Kostnad: Vättern (utan rapport mm): 131Kkr. HaV-medel 33Kkr (utvecklingsprojekt), Lst 50Kkr, VVF 33Kkr 2020 (konto 4017).
Fisk: Ett komplement till vatten-projektet, tillsammans med Väneren och Mälaren. I Vättern samlas röding och abborre in. Utförare är IVL. *Klart vinter 2020.* HaV-projektmedel på 150Kkr totalt; VVF max 85Kkr (konto 4017).

- Miljögifter i (hamn)sediment:
Tidigare provtagningar har visat förhöjda halter av TBT (kommer från tidigare användning av båtottenfärg) i hamnsediment. Avser att följa upp och analysera hur lokalt problemet är. Även provtagning av vissa prio-ämnen ska göras i samband med det. Genomförs höst 2020. Titta på skillnader mellan inne i hamnarna och utanför hamnarna.
Kostnad: 90Kkr, Finansiering: HaV/Lst
Fråga inkom om anledning av att dessa ämnen hittas, är det för att det är långlivade ämnen eller är det en effekt av att de lagras i hamnsediment. Resultat går inte säga ännu, blir intressant att jämföra med tidigare resultat. Tillförs delvis idag från rengöring av gamla båtar, gammal färg. Tillsammans med Östergötlands båtförening har man satsat på information. Detta blir en uppföljning av arbetet under 2010, hoppas se en minskning av dessa ämnen.
- Bakterier i ytvatten:
Jämförelse med studier från 1970 (och senare). Provtagning i utsjön (augusti 2020), kommer synkas med badvattenprover mm. Redovisas i Vattenvårdsplanen.
Kostnad: 10k (konto 4017)
- Lakeprojekt:
Ökad kunskap om lakebeståndet i Vättern. 2017-2020. Datagenomgång, ytterligare förlängning av projektet aktuellt.

Styrelsen noterar informationen.

39. Risk- och sårbarhetsarbete Vättern

- Kustbevakningen har ett formellt ansvar för såväl förberedande risk- och sårbarhetsanalyser, samt för sjöräddning och miljöräddning i Vättern.
- Vätternvårdsförbundet organiserade ett möte med lokala, regionala och nationella aktörer med ansvar för miljöräddning i Vättern den 10/9 (digitalt, ursprungligen planerat 19/3).
- Risk- och sårbarhetsanalys för Vättern har tagits fram av SSPA (konsult), på uppdrag av Kustbevakningen. Den går att beställa hos kustbevakningen och kommer även läggas upp på hemsidan. Den inkluderar flera föreslag och rekommendationer om hur arbetet ska fortsätta. Nu ligger bollen hos kustbevakningen. Analysen visar att det inte finns någon hög sannolikhet som ger stora eller medel konsekvenser men samtidigt att skyddsvärdet för Vättern ofantligt stort.

Styrelsen noterar informationen.

40. Miljöövervakning 2020

Vätternprogram med Synlab/Medins förlängt för sista gången med ett år. Gäller för de årliga undersökningar Vätternvårdsförbundet gör. Under 2021 behöver Vätternprogrammet (2022-24) och undervattensväxter (f.r.o.m. sommaren 2021) upphandlas.

Styrelsen noterar informationen.

41. Publikationer

Rapporter

- [134: Nätprovfiske i Vättern 2015](#)
- [135: Kräftprovfiske i Vättern 2018](#)
- [136: Dreissena-inventering 2019](#)
- [137: Nätprovfiske i Vättern 2019](#)
- 138: Glacialrelikter 2019 – på gång
- 139: Årsskrift 2019 – på gång

Styrelsen noterar informationen. Vill man ha en fysisk kopia av rapport så är det bara att höra av sig till kansliet.

C. INFO/KOMMUNIKATION/UTBILDNING

42. Kommunikationsstrategi

Kansliet har fått uppdrag från styrelsen att ta fram en kommunikationsstrategi för Vätternvårdsförbundet. Ett utkast togs fram med hjälp av kommunikationsavdelning på Länsstyrelsen Jönköping. Utkastet (och mer) diskuterades på en workshop den 24/2, under ledning av Anna Österlund (Placebrander/Leader).

Friederike presenterade huvuddragen i kommunikationsstrategin som skickats ut med handlingarna. Syftet, mål och budskap. Vilka målgrupper vi vill fokusera på. Kommunikationsstrategin utgår från en digital strategi med hemsidan vattern.org som nav och omfattar även en aktivitetsplan för 2020/2021. Att förbättra hemsidan och starta upp ett nyhetsbrev är prioriterade åtgärder enligt förslagen aktivitetsplan.

Styrelsen påtalade vikten av tillgänglig information och att lyfta fram alla positiva åtgärder och nyheter som sker. Kansliet uppdaterar kommunikationsstrategin efter inkomna synpunkter både innan och under styrelsemötet.

Beslut: *Styrelsen beslutar att:*

- *Anta kommunikationsstrategin och tillhörande kommunikationsplan för Vätternvårdsförbundet med de justeringar som framkom under mötet.*

43. Bemötande av Vätternfrågor i medier (mm)

Under sommaren har det förekommit flera påståenden om Vätterns tillstånd samt oriktiga påståenden om förbundets uppgifter och roll. Friederike går igenom exempel som varit aktuellt under sommaren såsom filmen Vättern under ytan, larm om PFAS i Vätternkräftor. Kansliet har bemött dessa när kansliet ansåg att det var lämpligt, tex genom inlägg på hemsidan (se [här](#) och [här](#)) eller

medverkan i medier. Kansliet och VU har diskuterat olika tillvägagångssätt, vad och hur Vätternvårdsförbundet vill kommunicera. Det omfattar att vi vill försöka jobba mer proaktivt, förtydliga Vätternvårdsförbundets roll och uppgifter, att fånga upp diskussioner och ta fram svar och bakgrundsinfo. Vi värnar om saktligheten i debatten.

Friederike och Malin går igenom Vätternvårdsförbundets roll, att samordna och utvärdera undersökningar, att Vätternvårdsförbundet tex kan påverka samhällsplanering men är ingen myndighet. Dessutom görs en utblick i ett nationellt perspektiv där Vätternvårdsförbundet är en av de 30-tal vattenorganisationer (av totalt 131 st) som hanterar fiskefrågor. Vätternvårdsförbundet lyfts i ett nationellt perspektiv ofta fram som ett bra exempel i olika sammanhang.

Vår respons och svarstid är inte alltid snabb då det krävs lite arbete för att få fram rätt underlag. Det är viktigt det blir rätt. Medlemmars roll och vad dom kan göra lyfts också fram. Det är inte alltid Vätternvårdsförbundet som kan/bör vara avsändare utan ibland bör de som äger frågan vara avsändare. Medlemmar kan hjälpa till att sprida informationen, det kan vara att dela framtaget material av Vätternvårdsförbundet eller att hänvisa till vattern.org i vissa fall.

Christer Hagman (ARV) förtydligar att ARV inte står bakom filmen Vättern under ytan, att kräftlarmet gällde kräftsmör och att ARV inte har något med Rädda Munksjön att göra. Christer påtalar också att det är svårt att få svar på vem som äger frågan kring PFAS. Det är komplext när det kommer till miljögifter och olika instanser är ansvariga för olika delar. Inte alltid lätt att ge ett detaljerat svar. Frågan måste ibland vara mer specifik för att ge ett bra svar.

Frågan ställs till styrelsen om det underlag som Vätternvårdsförbundet tagit fram varit till nytta? Ja, enligt några medlemmar.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- *Kansliet ska, enligt VUs förslag, fortsätta jobba proaktivt med information och kommunikation, och i första hand bemöta frågor och diskussioner med underlag.*
- *Medlemmar kan gärna dela vårt underlag i sina kanaler, och ta en mer aktiv roll när en fråga berör deras verksamhetsområde.*

44. Vätternliv/Calluna

Konsultföretaget Calluna har fått bidrag från Leader Vättern för att ta fram en informationssida/portal om Vättern, målgrupp är allmänheten. Kansliet stödjer under projektiden. Vätternvårdsförbundet kommer ta över ansvar för och ägande av sidan efter projektiden (2022). Sidan ska vara opartisk, faktabaserad, lekfullt lärande, vänder sig till allmänheten, innefatta länkar till statliga myndigheter och forskningsinstitut. Calluna har i samarbete med kansliet tagit fram förslag för centrala budskap mm för plattformen. De är följande:

- Vättern är en frisk och ren sjö – Sveriges ”sydligaste fjällsjö”, naturligt näringsfattig
- Vättern är unik och har ett unikt ekosystem
- Både vattenkvalitet och biologi ska förbli vid god hälsa – utmaningar framåt

Kansliet föreslår också ett bildande av en referensgrupp för att kunna bolla frågor kring plattformen (t.ex. innehåll) med. Fråga inkom om lansering sker i maj 2021, ja det är tanken. Det finns ett tidigare beslut om att Vätternvårdsförbundet är ägare av hemsidan efter projektet.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- Styrelsen ställer sig bakom inriktningen av kunskapsplattformen Vätternliv.
- Kansliet får uppdrag att bilda en referensgrupp.
- Nödvändiga beslut relaterad till innehåll mm överlämnas till VU i samarbete med referensgruppen.

45. Hemsidan mm

- Hemsidan fyller en mycket viktig funktion som ”navet” i vår kommunikation (se p. 44). Styrelsen har avsatt 80Kkr för modernisering och revidering av hemsidan under 2020. Fel och mindre problem på hemsidan är åtgärdade, kansliet har reviderat strukturen och tagit fram mer information (ett pågående arbete). Uppdatering av sidan (mall mm), dvs en långsiktig lösning, behövs och kansliet undersöker olika möjligheter.
- Nyhetsbrevet startas upp i höst.
- Styrelsen har avsatt 70Kkr för kommunikation under 2020. Används bl.a. för arbetet med kommunikationsstrategin. Kansliet avser få hjälp med social media och översyn av utställningsmaterial mm från extern kommunikatör. Det är dock svårt att hitta rätt person, dvs någon som kan miljö/vatten och kommunikation. Någon hos medlemmarna? Ta kontakt med kansliet i så fall.

Styrelsen noterar informationen.

D. VATTENRÅD

46. Samråd vattenförvaltning

Vattenförvaltningen arbetar i 6-års-cykler med bl.a. kartläggning av tillstånd (statusklassning), framtagande av miljö kvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplaner. Resultat från statusklassning för Vättern och avrinningsområdet redovisades som information på stämman. Samråd för åtgärdsprogram mm börjar 1 november och pågår till april 2021. Beslut fattas av Vattendelegationen december 2021. För Vätterns del är Vattenmyndigheten i Södra Östersjön ansvarig, och Länsstyrelsen i Jönköpings län genomförde statusklassning mm för hela sjön. Måns förtydligar att olika avrinningsområden har fått olika Länsstyrelser som ansvariga, därav har Vätternvårdsförbundet Länsstyrelsen i Jönköpings län. Att delta i samrådet ingår i vattenrådets uppgifter.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- Länsstyrelsen bjuds in för ett samrådsmöte efter styrelsemötet (mars 2021).
- Vätternvårdsförbundet avser att delta i samrådet. Kansliet ska ta fram förslag på synpunkter.

47. Bidrag till Vattenråd

Vätternvårdsförbundet har fått 62Kkr som dialogmedel från Vattenmyndigheten för 2020. Ca hälften av bidraget delades ut till relevanta föreningar inom avrinningsområdet som dialogsmedel. Förtydligar att föreningar kan söka medel, det ställs krav på att föreningar ska ha beröring till Vättern.

- a. Vätterns Fritidsfiske FVV 5Kkr
- b. Visingsörådet 5Kkr

Extra-bidrag från Vattenmyndigheten för projekt relaterad till övergödning 2019-20:

- 102.500 till Alsen: extra provtagningar (med Lst Örebro)
- 50.000 + 50.000 som Vikens vattenråd ("vattenråd") har sökt

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- Styrelsen godkänner att kansliet använder en del av eventuellt bidrag till stöd för relevanta föreningar (mm) inom avrinningsområdet.

48. Möten mm inom Vattenrådet

Vattenrådsmöten som kansliet brukar delta i:

- Försvarsrelaterade möten, kansliet avser att delta:
 - 5 nov 2020: Möte Skjutfältråd Karlsborgsfälten och samordningsgrupp, Kråk, Karlsborg
- Informationsdagar: Kansliet planerade för 3 möten under 2020, som dock alla ställdes in.

Styrelsen noterar informationen.

49. Remisser/skrivelser/yttranden

Inkommit till kansliet/övrig ärenden att notera:

- -
- Ut från kansliet: [yttranden](#)
- Ang Överklagande av beslut för dispens och tillstånd markavvattning Karlsborgs Flygplats
- Förändringar i föreskrifter för hantering av signalkräfta
- Vattenförvaltningsutredning
- Samråd Ahlins Habo

På gång:

- Norra Kärr
- Örebrovatten
- Tillstånd Hammaren: hos regeringen
- Tillstånd flygplats: Beslut MPD 190206, hos regeringen
- Markavvattning flygplats: hos MMD, har överklagats.

Styrelsen noterar informationen.

50. Information: Kalender

Möten inom förbundet:

- VU: 8 december 2020
- Samförvaltning 5 november 2020

Ämnesvisa möten/konferenser:

- 7-8 dec 2020 Utförarmöte, digitalt. Kansliet avser delta.

Styrelsen noterar informationen.

51. Övrigt

Inga övriga frågor förekom.

52. Mötet avslutas

Ordförande tackade för kansliets förberedelser inför mötet, deltagandet, de diskussionerna under mötet. Mötet avslutades.

Malin Setzer
Vid protokollet

Anna Olofsson
Mötesordförande

Joakim Hörsing
Justeringsperson

Deltagare Styrelsen (28 st)

Anna Olofsson, Anders Hedborg, Anders Edholm, Anders Lundgren, Anders Rockler, Carl Doverholm, Joakim Hörsing, Lars Gezelius, Maria Owemyr, Sofia Kämpe, Staffan Fahlgren, Tomas Schön, Jörgen Rydberg, Leif Ljungqvist, Stina Månsson, Dan Björk, Pelle Holmström, Jan-Anders Johansson, Ingemar Bergbom, Emma Willaredt, Roger Rohdin.

Deltagare Intressenter i Vätterns Vattenråd

Christer Hagman, Aktion Rädde Vättern
Elisabet Lennartsson, Aktion Rädde Vättern
Lars Lindfors, Naturskyddsförening

Kansliet

Måns Lindell
Friederike Ermold
Malin Setzer
Per Hallerstig